UỶ BAN NHÂN DÂN XÃ PHÚ THÁI
PHÒNG XÂY DỰNG, NÔNG NGHIỆP VÀ MÔI TRƯỜNG

BẢN MÔ TẢ SÁNG KIẾN

Giải pháp nâng cao công tác phòng, chống thiên tai tại cấp xã khi thực hiện chính quyền địa phương 02 cấp

Tác giả: Trần Thị Xuân

Trình độ chuyên môn: Thạc sỹ Quản lý Kinh tế

Chức vụ: Phó Trưởng phòng phụ trách phòng Xây dựng, Nông nghiệp và Môi trường

Nơi công tác: Phòng Xây dựng, Nông nghiệp và Môi trường

Hải Phòng, ngày 15 tháng 8 năm 2026

BẢN MÔ TẢ SÁNG KIẾN

I. THÔNG TIN CHUNG VỀ SÁNG KIẾN

1. Tên sáng kiến: Giải pháp nâng cao công tác phòng, chống thiên tai tại cấp xã khi thực hiện chính quyền địa phương 02 cấp.

2. Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Kinh tế - Tài chính.

3. Tác giả:

Họ và tên: Trần Thị Xuân

Ngày, tháng, năm sinh: 08/12/1982

Chức vụ, đơn vị công tác: Phó Trưởng phòng phụ trách phòng Xây dựng, Nông nghiệp và Môi trường xã Phú Thái

Điện thoại: 0934453812

5. Đơn vị áp dụng sáng kiến:

Tên đơn vị: UBND xã Phú Thái

Địa chỉ: Thành phố Hải Phòng

II. MÔ TẢ SÁNG KIẾN ĐÃ BIẾT

Cấp xã trước đây (mô hình 3 cấp): chủ yếu đóng vai trò phối hợp, triển khai các chỉ đạo từ cấp huyện và tỉnh; thẩm quyền ra quyết định, phân bổ nguồn lực hoặc can thiệp xử lý các công trình đê điều, sự cố lớn còn bị phụ thuộc và chờ ý kiến cấp trên.

Khi áp dụng mô hình chính quyền địa phương 02 cấp từ ngày 01/7/2025, cấp xã trở thành tuyến đầu trực tiếp ứng phó với thiên tai, các nhiệm vụ và thẩm quyền quản lý đê điều, phòng chống thiên tai được chuyển giao hoặc phân cấp mạnh mẽ trực tiếp từ cấp huyện về UBND cấp xã.

Tuy nhiên, thời tiết ngày càng cực đoan, trong khi nguồn lực, trang thiết bị và năng lực phản ứng nhanh tại chỗ của một bộ phận cấp xã còn lúng túng, đòi hỏi phải đưa ra giải pháp đó là:

1. Nguồn lực và trang thiết bị: Cơ sở vật chất, phương tiện cứu hộ, cứu nạn tại chỗ (như xuồng, áo phao, thiết bị thông tin liên lạc) còn thiếu và lạc hậu, chưa đáp ứng kịp thời khi xảy ra tình huống khẩn cấp diện rộng.

2. Lực lượng ứng phó: Đội ngũ làm công tác phòng chống thiên tai kiêm nhiệm, thiếu chuyên môn sâu, chủ yếu dựa vào lực lượng xung kích tại địa phương nên dễ bị quá tải khi thiên tai diễn biến phức tạp.

3. Công tác tuyên truyền và nhận thức: Việc phổ biến kiến thức, kỹ năng ứng phó cho người dân đôi khi còn hình thức; chủ yếu dừng lại ở việc phát loa truyền thanh phát thanh chung chung mà chưa đi vào chiều sâu hay bám sát thực tế địa bàn; thiếu việc ứng dụng mạng xã hội (Zalo, Facebook) hay các buổi tập huấn trực quan tại khu dân cư; một bộ phận người dân vẫn chủ quan, chưa tuân thủ triệt để các mệnh lệnh phòng tránh.

4. Sự phối hợp liên vùng: Cơ chế phối hợp và chi viện lực lượng, phương tiện giữa các xã lân cận trước đây chưa được chuẩn hóa hoặc quy hoạch chặt chẽ, dẫn đến lúng túng khi vượt quá khả năng ứng phó của một địa phương đơn lẻ.

5. Giải pháp tháo gỡ khó khăn từ thực tiễn

Khi áp dụng mô hình chính quyền địa phương 02 cấp từ ngày 01/7/2025, cấp xã trở thành tuyến đầu trực tiếp ứng phó với thiên tai, các nhiệm vụ và thẩm quyền quản lý đê điều, phòng chống thiên tai được chuyển giao hoặc phân cấp mạnh mẽ trực tiếp từ cấp huyện về UBND cấp xã; Công tác phòng, chống thiên tai cần được đổi mới mạnh mẽ theo hướng thực chất hơn, gắn kết chặt chẽ giữa cấp tỉnh, cấp xã và cộng đồng, ứng dụng công nghệ thông tin và mạng xã hội để thông tin đến người dân nhanh và chính xác hơn.

II. NỘI DUNG GIẢI PHÁP ĐỀ NGHỊ CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN

Để nâng cao hiệu quả công tác phòng chống thiên tai khi thực hiện chính quyền địa phương 02 cấp tại cấp xã trên địa bàn xã Phú Thái năm 2026 và những năm tiếp theo, đồng thời khắc phục những bất cập nêu trên, tôi đề ra một số giải pháp trọng tâm sau:

2.1. Giải pháp phi công trình

a) Triển khai văn bản quy phạm pháp luật, cơ chế, chính sách:

- Thực hiện nghiêm túc các văn bản quy phạm pháp luật do trung ương, thành phố mới ban hành: UBND xã, Ban chỉ huy Phòng thủ dân sự xã cần phải triển khai thực hiện nghiêm túc đầy đủ, kịp thời các chỉ đạo của Trung ương,

Thành ủy, Ủy ban Nhân dân thành phố, BCH PTDS thành phố, Sở Nông nghiệp và Môi trường với tinh thần phòng, chống bão, lũ, thiên tai phải chủ động phòng ngừa, ứng phó ở mức cao nhất; không chủ quan, lơ là; huy động cả hệ thống chính trị vào cuộc; bảo đảm an toàn, sức khỏe, tính mạng cho Nhân dân là trên hết, trước hết. Tiếp tục tổ chức rà soát, tham mưu sửa đổi, bổ sung các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan về phòng, chống thiên tai.

b) Tuyên truyền phổ biến kiến thức, nâng cao nhận thức:

- Tổ chức tuyên truyền kịp thời các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các quy định của Chính phủ, các bộ ngành Trung ương và của thành phố, của xã về công tác phòng, chống thiên tai.

- Công tác tổ chức thông tin dự báo, cảnh báo kịp thời tin bão, mưa, lũ, thiên tai trên các phương tiện thông tin đại chúng, hệ thống truyền thanh cơ sở, phần mềm chia sẻ, trao đổi kiến thức về phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn trước, trong và sau thiên tai, bão, lũ; kinh nghiệm, kiến thức phòng chống thiên tai phải kịp thời và liên tục để các cấp, các ngành, Nhân dân biết, chủ động phòng ngừa, ứng phó, giảm thiểu thiệt hại và khắc phục hậu quả thiên tai, tuyệt đối không chủ quan, giảm thiểu tối đa thiệt hại do thiên tai gây ra.

- Đổi mới, đa dạng hóa về nội dung, hình thức và phối hợp với Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội trong công tác tuyên truyền, ứng dụng mạnh mẽ chuyển đổi số và các nền tảng mạng xã hội.

- Hướng dẫn cộng đồng các quy trình, biện pháp ứng phó trong tình huống khẩn cấp, sơ tán an toàn, bảo vệ tính mạng và tài sản, bảo đảm an ninh, trật tự trước, trong và sau thiên tai.

- Tiếp tục thực hiện nghiêm túc, hiệu quả Kế hoạch của Ủy ban Nhân dân xã thực hiện "Đề án Nâng cao nhận thức cộng đồng và Quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng", giai đoạn 2026-2030; ứng dụng mạng xã hội (Zalo, Facebook) hay các buổi tập huấn trực quan tại khu dân cư để nâng cao ý thức và tính chủ động, tích cực tham gia vào công tác phòng chống thiên tai của cộng đồng góp phần thực hiện, giữ vững tiêu chí quốc gia về xã nông thôn mới, giảm thiểu thiệt hại về người, tài sản, môi trường trước diễn biến thiên tai ngày càng gia tăng, cực đoan.

c) Kiện toàn tổ chức bộ máy, nâng cao năng lực chỉ huy, chỉ đạo, đào tạo nguồn nhân lực:

- Hằng năm, UBND xã kiện toàn tổ chức bộ máy thực hiện nhiệm vụ phòng thủ dân sự xã theo hướng tinh gọn, đủ số lượng, chất lượng, năng lực, quyền hạn, hiệu lực, hiệu quả để chỉ đạo, chỉ huy điều hành kịp thời công tác phòng, chống thiên tai.

- Chuẩn bị sẵn sàng lực lượng, vật tư, phương tiện và đảm bảo thông tin liên lạc; tiếp tục kiện toàn và tổ chức hoạt động Đội xung kích phòng, chống thiên tai cấp xã theo đúng chỉ đạo của Ủy ban Nhân dân thành phố tại Công văn số 13698/VPNNMT ngày 25/12/2025 về thực hiện Quyết định số 42/QĐ-BCĐ ngày 24/12/2025 của Ban Chỉ đạo Phòng thủ dân sự quốc gia.

d) Nâng cao năng lực dự báo, cảnh báo thiên tai:

Nâng cao chất lượng công tác dự báo, cảnh báo và truyền tin thiên tai đến người dân, chính quyền địa phương. Chuyển mạnh từ cảnh báo hiện tượng sang cảnh báo tác động, chi tiết đến từng địa bàn (khu vực nào có thể bị ảnh hưởng, địa điểm nào bị chia cắt, công trình nào cần phải theo dõi, khu vực nào cần triển khai sơ tán...). Kết hợp đa dạng kênh truyền tin để cảnh báo đến đúng người, đúng nơi, đúng thời điểm, thông qua chính quyền, các tổ chức đoàn thể và các hình thức như phát thanh, truyền thanh, ứng dụng mạng xã hội (Zalo, Facebook),...

đ) Công tác diễn tập:

Hằng năm, Ban chỉ huy phòng thủ dân sự xã tổ chức tập huấn tổ chức tập huấn cho lực lượng tuần tra, canh gác đê; tổ chức tập huấn, diễn tập ứng phó với sự cố, thiên tai, cứu hộ, cứu nạn... cho lực lượng xung kích Phòng, chống thiên tai theo chương trình, kế hoạch của địa phương, đơn vị để nâng cao khả năng chỉ huy, chỉ đạo, điều hành, phối hợp, hiệp đồng trong phòng, chống thiên tai, cứu hộ, cứu nạn khi có yêu cầu và tình huống thiên tai xảy ra trên địa bàn.

e) Quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng:

Triển khai các dự án, đề án, chương trình xây dựng thôn, khu dân cư, xã an toàn thiên tai trong chương trình xây dựng nông thôn mới. Triển khai các hoạt động nâng cao nhận thức cộng đồng về thiên tai, kỹ năng ứng phó thiên tai trong

cộng đồng; phổ biến kiến thức, kỹ năng phòng tránh, ứng phó với thiên tai cho người dân ở các khu vực có nguy cơ cao xảy ra thiên tai (bão, áp thấp nhiệt đới, sạt lở đất, ngập lụt, xâm nhập mặn...).

g) Ứng dụng khoa học, công nghệ:

Từng bước thực hiện chuyển đổi số trong phòng, chống thiên tai; xây dựng cơ sở dữ liệu, công cụ hỗ trợ trong phòng, chống thiên tai; nghiên cứu cơ chế chia sẻ thông tin, phương thức truyền tin; ứng dụng khoa học, công nghệ tự động hóa trong kết nối, cập nhật, phân tích dữ liệu về thiên tai.

2.2. Giải pháp công trình

a) Đối với các dự án đã được bố trí kinh phí triển khai trong năm:

- Đẩy nhanh tiến độ thực hiện tu bổ các công trình đê điều, thủy lợi, phòng, chống thiên tai; sửa chữa, nâng cấp, duy tu bảo dưỡng các hạng mục công trình theo kế hoạch được duyệt, đảm bảo thời gian, tiến độ.

- Ủy ban nhân dân xã phối hợp chặt chẽ với Chủ đầu tư các công trình tu bổ đê điều, thuỷ lợi, phòng, chống thiên tai thực hiện tốt công tác giải phóng mặt bằng phục vụ thi công công trình.

- Phát quang mái đê, mặt đê để đảm bảo công tác tuần tra, canh gác đê; tháo dỡ, dọn dẹp những vật cản trên bãi sông, trong lòng kênh mương; nạo vét, thông thoáng dòng chảy nhằm đảm bảo tiêu thoát lũ nhanh nhất.

- Đối với các công trình đang thi công: Các chủ đầu tư, Ban quản lý dự án, nhà thầu thi công chủ động có biện pháp bảo đảm an toàn cho người, phương tiện, thiết bị và công trình.

b) Đối với các trọng điểm phòng, chống thiên tai:

- Thường xuyên kiểm tra an toàn công trình xung yếu và hạ tầng thiết yếu, đặc biệt là các công trình đê điều, thủy lợi, hệ thống điện, viễn thông, trụ sở cơ quan, trường học, bệnh viện, công trình cấp nước, tuyến giao thông trọng yếu, các điểm sạt lở bờ sông, cầu yếu, các trọng điểm công trình đê điều, thủy lợi, phòng, chống thiên tai. Trên cơ sở kết quả kiểm tra phải có phương án xử lý kịp thời khi phát hiện sự cố, đồng thời tổ chức cảnh báo, bố trí lực lượng, vật tư, phương tiện để thực hiện xử lý sự cố ngay từ giờ đầu theo phương châm "bốn tại chỗ" để đảm

bảo an toàn tuyệt đối cho công trình; triển khai việc sơ tán người và tài sản ra khỏi vùng có nguy cơ chịu ảnh hưởng.

- Tiếp tục rà soát các khu, điểm dân cư, những điểm xung yếu, những vùng có nguy cơ xảy ra sạt lở đất, ngập lụt để phát hiện và có phương án xử lý kịp thời; tiếp tục tổ chức di dời các hộ dân tại các khu vực xung yếu, trong đó tập trung tổ chức di dời trước đối với những hộ dân đang sinh sống trong khu vực có nguy cơ cao bị ảnh hưởng của thiên tai; triển khai đầu tư xử lý các trọng điểm xung yếu về phòng, chống thiên tai.

c) Đối với các công trình phục vụ phòng, chống thiên tai đang khai thác, sử dụng: Các đơn vị quản lý, khai thác phải tập trung, tăng cường kiểm tra, đánh giá, phát hiện kịp thời sự cố, đồng thời phải có giải pháp khắc phục sự cố, sửa chữa, nâng cấp các công trình được giao.

2.3. Lồng ghép nội dung Phòng, chống thiên tai với kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội:

- Các cấp, các ngành phải thực hiện việc lồng ghép nội dung phòng, chống thiên tai vào quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, các chương trình, hoạt động phù hợp với ngành và địa phương.

- Rà soát, tích hợp công tác phòng, chống thiên tai vào kịch bản điều hành tăng trưởng hằng năm, đồng thời có phương án cụ thể để nhanh chóng ổn định đời sống Nhân dân, duy trì hoạt động và phục hồi khẩn trương các lĩnh vực trọng yếu khi thiên tai xảy ra bao gồm: các khu công nghiệp, vùng sản xuất nông nghiệp, thủy sản; hệ thống năng lượng, điện, nước, viễn thông, giao thông..., không để sản xuất kinh doanh bị đình trệ, kéo dài do tác động của thiên tai.

2.4. Triển khai các biện pháp ứng phó với thiên tai:

Trên cơ sở Phương án ứng phó với thiên tai theo cấp độ rủi ro thiên tai hằng năm trên địa bàn xã và các năm tiếp theo và Phương án ứng phó thiên tai của cơ quan, đơn vị đã phê duyệt, các cơ quan, đơn vị thường xuyên rà soát, cập nhật, bổ sung, hoàn thiện các phương án ứng phó với thiên tai phù hợp với từng thời điểm, điều kiện; phân công cụ thể trách nhiệm ứng phó với từng cấp độ rủi ro thiên tai. Trong đó tập trung các công tác sau:

- Thông báo kịp thời đến các hộ dân có nhà ở thiếu an toàn và các hộ dân có nhà ở trong diện phải di dời khẩn cấp để chủ động phòng tránh, ứng phó với các tình huống thiên tai; chủ động triển khai phương án sơ tán dân khỏi vùng nguy hiểm (đặc biệt là những đối tượng dễ bị tổn thương); vận động Nhân dân thực hiện tốt phương châm "bốn tại chỗ" đáp ứng được yêu cầu cứu trợ cho bản thân, gia đình; sẵn sàng hỗ trợ các gia đình và địa phương khác trước khi các lực lượng bên ngoài đến hỗ trợ; huy động sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị, toàn xã hội trên tinh thần "Tự mình bảo vệ mình và tự cứu lấy mình"; huy động sức mạnh cả cộng đồng để ứng phó với thiên tai kết hợp với ổn định tâm lý, đời sống dân cư.

- Triển khai chặt tỉa cành, nhánh của các cây cao, cây sâu mục, dễ gãy đổ, cây nằm gần nhà ở, lưới điện, công sở, bệnh viện, trường học, kho tàng, công trình giao thông và hạ tầng cơ sở...; thực hiện chằng chống, gia cố nhà ở, cơ sở hạ tầng, công trình trên cao, biển hiệu quảng cáo, pa nô, áp phích... để đảm bảo an toàn trước thiên tai.

- Khẩn trương thu hoạch nhanh các sản phẩm nông nghiệp với phương châm "xanh nhà hơn già đồng"; triển khai bảo vệ các khu vực sản xuất nông nghiệp, khu vực nuôi trồng thủy sản tập trung, khu vực nuôi cá lồng trên sông để giảm thiểu thiệt hại.

- Triển khai các biện pháp, phương án bảo vệ các trọng điểm phòng, chống thiên tai, các công trình đang triển khai thi công, các công trình đang có sự cố...; bảo đảm giao thông, thông tin liên lạc đáp ứng yêu cầu chỉ đạo, chỉ huy điều hành ứng phó với thiên tai; bảo đảm an ninh, trật tự an toàn xã hội, bảo vệ tài sản của nhà nước và Nhân dân trước, trong và sau thiên tai.

- Sẵn sàng lực lượng, vật tư, phương tiện cứu hộ, cứu nạn, công tác hậu cần tại chỗ để ứng cứu khi có yêu cầu; thực hiện các hoạt động tìm kiếm cứu nạn theo phương châm "Cứu người trước; cứu tài sản sau", cứu chữa người bị thương, hỗ trợ lương thực, thuốc chữa bệnh, nước uống và nhu yếu phẩm khác tại khu vực xảy ra thiên tai, vùng bị chia cắt, khu vực ngập lụt nghiêm trọng và địa điểm sơ tán dân.

- Tổ chức nghiêm túc công tác thường trực, trực ban, thông tin báo cáo theo

quy định.

2.5. Tổ chức khắc phục hậu quả, tái thiết sau thiên tai

- Tổ chức lực lượng ứng cứu tại chỗ đối với người, tài sản, tham gia giải toả ách tắc giao thông, bảo vệ mạng lưới điện thoại, điện cho sản xuất, sinh hoạt. Mỗi xã, phường, đặc khu phải tổ chức từ 1 đến 2 đại đội để làm nhiệm vụ này.

- Chuẩn bị các địa điểm để sẵn sàng đón dân di chuyển, sơ tán dân khi có tình huống thiên tai khẩn cấp. Chuẩn bị phương án hậu cần cung cấp lương thực, thực phẩm và bố trí ăn, nghỉ cho các lực lượng ứng cứu, lực lượng tăng cường, nhất là trong tình huống phải xử lý sự cố dài ngày.

- Chuẩn bị đủ vật tư, giống dự phòng cho phương án khôi phục sản xuất để khi cần sử dụng cho việc gieo cấy lại. Có kế hoạch dự trữ lương thực để cứu trợ cho Nhân dân khi thiên tai xảy ra.

- Có phương án hướng dẫn Nhân dân tự dự trữ lương thực, thực phẩm, thuốc chữa bệnh… để chủ động tự cứu mình khi Nhà nước chưa kịp thời cứu trợ; phương án bảo đảm vệ sinh môi trường và cung cấp nước hợp vệ sinh khi thiên tai xảy ra. Quản lý chặt chẽ và có phương án bảo vệ các khu vực chứa, xử lý rác thải, kho để chất hoá học, kho để thuốc bảo vệ thực vật, thú y… đề phòng úng, lụt xảy ra gây ô nhiễm môi trường. Có phương án phòng chống dịch bệnh cho cây trồng, vật nuôi, thủy sản; phương án đảm bảo an ninh trật tự...

- Làm tốt công tác bảo vệ tài sản của Nhà nước, của tập thể, của Nhân dân, chống mọi hành động lợi dụng thiên tai để chiếm đoạt, phá hoại tài sản của Nhà nước, của Nhân dân; giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, ngăn chặn kịp thời và xử lý các hành vi phá hoại, trộm cắp... Nhanh chóng ổn định đời sống Nhân dân; tu sửa nhà cửa, kho tàng, đường xá, trường học, bệnh viện...; làm tốt công tác phòng dịch cho người và gia súc, đảm bảo vệ sinh môi trường sau thiên tai.

- Tổ chức tốt việc tiếp nhận, vận chuyển, quản lý và phân phát hàng cứu trợ đảm bảo đúng đối tượng; chăm sóc hỗ trợ cho người bị nạn chú ý quan tâm đến các hộ nghèo, gia đình chính sách, kiên quyết không để dân bị đói.

- Thực hiện tốt việc tổng hợp, thống kê, đánh giá số liệu thiệt hại để triển khai phương án khắc phục hậu quả, đề xuất hỗ trợ từ cấp trên.

- Sẵn sàng chi viện cho những vùng bị thiệt hại do thiên tai gây ra. Nêu cao tinh thần tương thân, tương ái trợ giúp sức người, sức của và các loại vật tư, giống cây, giống con thiết yếu cho vùng bị thiên tai, sớm khôi phục sản xuất và ổn định đời sống.

2. Tính mới, tính sáng tạo

Tính mới, sáng tạo trong giải pháp nâng cao hiệu quả công tác phòng chống thiên tai khi thực hiện chính quyền địa phương 02 cấp tại cấp xã, đó là:

2.1. Quán triệt và thực hiện bảo đảm nghiêm túc các văn bản chỉ đạo của Trung ương và Thành uỷ nhấn mạnh các yêu cầu then chốt:

- Chuyển mạnh tư duy từ "ứng phó thụ động" sang "chủ động phòng ngừa từ sớm, từ xa", không để bị động, bất ngờ trước mọi tình huống thiên tai cực đoan.

- Đặt sức khỏe, tính mạng và sự an toàn của người dân lên trên hết, trước hết.

- Huy động đồng bộ các lực lượng, phương tiện theo phương châm "4 tại chỗ" (*chỉ huy tại chỗ, lực lượng tại chỗ, phương tiện/vật tư tại chỗ, hậu cần tại chỗ*).

- Tăng cường công tác ứng dụng khoa học - công nghệ, nâng cao chất lượng dự báo, cảnh báo; đồng thời hiện đại hóa hạ tầng phòng chống bão, lũ, sạt lở.

- Cụ thể hóa trách nhiệm của người đứng đầu cấp ủy, chính quyền địa phương trong công tác ứng phó thiên tai.

- Tăng cường rà soát, kiểm tra các điểm xung kiểm tra, rà soát các điểm xung yếu trên tuyến đê, các vùng trũng thấp, các điểm dân cư ven đê, phương tiện thủy để xây dựng phương án ứng phó.

- Sẵn sàng các phương án di dời, sơ tán dân ra khỏi vùng nguy hiểm; đảm bảo nguồn lương thực, thực phẩm, trang thiết bị y tế yếu phẩm cho Nhân dân khi có tình huống chia cắt, cô lập.

2.2. Đổi mới và nâng cao hiệu quả công tác tài liệu, thông tin, cảnh báo

Đây là một trong những giải pháp then chốt để giảm thiểu thiệt hại do thiên tai gây ra là cung cấp thông tin kịp thời, chính xác và đến được với từng người dân, gồm có:

- Chủ động cập nhật thông tin dự báo, cảnh báo: Theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết, bão, mưa lũ từ Trung tâm Dự báo Khí tượng Thủy văn Quốc gia,

Đài khí tượng thuỷ văn thành phố và các cơ quan chuyên môn; truyền tải thông tin cảnh báo sớm qua đa dạng các kênh: đài phát thanh cơ sở, hệ thống loa truyền thanh cơ sở, mạng xã hội (Zalo, Facebook...),…

- Công khai, minh bạch thông tin chỉ đạo, điều hành: Tuyên truyền nhanh chóng các điện chỉ đạo, công điện khẩn của Trung ương, Thủ tướng Chính phủ, Thành ủy và Ủy ban Nhân dân Thành phố về công tác phòng PCTT đến từng địa bàn thôn, cơ quan, doanh nghiệp. Hướng dẫn kỹ năng PCTT cho người dân: Phổ biến sâu rộng các tài liệu hướng dẫn kỹ năng ứng phó với thiên tai: mưa lớn, lốc, sét, đảm bảo an toàn trước khi bão đổ bộ, chằng chống nhà cửa, gia cố ao đầm nuôi trồng thủy, phòng chống lũ, sạt lở đất,…

2.3. Nâng cao chất lượng nguồn lực

- Kiện toàn tổ chức bộ máy thực hiện nhiệm vụ phòng thủ dân sự xã theo hướng tinh gọn, đủ số lượng, chất lượng, năng lực, quyền hạn, hiệu lực, hiệu quả để chỉ đạo, chỉ huy điều hành kịp thời công tác phòng, chống thiên tai. Chuẩn bị sẵn sàng lực lượng, vật tư, phương tiện và đảm bảo thông tin liên lạc; tiếp tục kiện toàn và tổ chức hoạt động Đội xung kích phòng, chống thiên tai cấp xã

- Tổ chức tập huấn, diễn tập ứng phó với sự cố, thiên tai, cứu hộ, cứu nạn... cho lực lượng xung kích Phòng, chống thiên tai theo chương trình, kế hoạch của các địa phương, đơn vị để nâng cao khả năng chỉ huy, chỉ đạo, điều hành, phối hợp, hiệp đồng trong phòng, chống thiên tai, cứu hộ, cứu nạn.

2.4. Tăng cường phối hợp các cấp, các ngành

Tăng cường sự phối hợp giữa các cơ quan Ban chỉ huy Quân sự xã, Công an xã, Phòng Xây dựng, Nông nghiệp và Môi trường với Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội trong công tác tuyên truyền, ứng dụng mạnh mẽ chuyển đổi số và các nền tảng mạng xã hội trong công tác phòng chống, ứng phó và khắc phục hậu quả do thiên tại gây ra.

2.5. Ứng dụng khoa học, công nghệ:

Từng bước thực hiện chuyển đổi số trong phòng, chống thiên tai; xây dựng cơ sở dữ liệu, công cụ hỗ trợ trong phòng, chống thiên tai; nghiên cứu cơ chế chia sẻ thông tin, phương thức truyền tin; ứng dụng khoa học, công nghệ tự động hóa

nguyên tắc "ba sẵn sàng"; nâng cao năng lực phòng, chống thiên tai thích ứng với biến đổi khí hậu. Chỉ huy tại chỗ: Đã kiện toàn Ban Chỉ huy Phòng thủ dân sự; Xây dựng kế hoạch Phòng, chống thiên tai năm 2026; Xây dựng và phê duyệt 05 phương án ứng phó với thiên tai, phương án hộ đê, phương án bảo vệ trọng điểm đê điều xung yếu năm 2026 trên địa bàn xã Phú Thái; thành lập Tổ công tác giúp việc Ban Chỉ huy Phòng thủ dân sự xã về công tác phòng, chống thiên tai, TKCN và PTDS năm 2026 tại 04 địa bàn. Lực lượng tại chỗ được kiện toàn gồm: Đội xung kích phòng chống thiên tai xã Phú Thái, tổng số 164 thành viên. Thành viên BCH PTDS xã (60 người); cán bộ công chức xã (huy động 100%); lực lượng công an xã (33 cán bộ chiến sĩ); Lực lượng Y tế: 28 người; Lực lượng thường trực tham gia phòng, chống thiên tai tại các thôn trên địa bàn xã: 1.257 người. Vật tư tại chỗ được kiểm kê, chuẩn bị sẵn sàng đầy đủ theo quy định,…. Đồng thời, UBND xã chủ động hiệp đồng với các doanh nghiệp, hộ kinh doanh trên địa bàn xã chuẩn bị phương tiện, trang thiết bị (xe tải, máy phát điện, bao tải, đất, cát, đá, cọc tre, bao, nhu yếu phẩm...) để ứng cứu khi có yêu cầu và khi có tình huống khẩn cấp.

- Sáng kiến thiết thực xuất phát từ thực tiễn, nâng cao tính chủ động, hiệu quả từ cơ sở, trực tiếp nắm bắt tình hình, chỉ đạo từ cấp trên, không qua trung gian; giúp việc huy động "bốn tại chỗ" diễn ra nhanh hơn, tối ưu hoá thông tin liên lạc, nâng cao nhiện thức của người dân và cán bộ tham mưu công tác phòng, chống thiên tai. Khi áp dụng các giải pháp trọng tâm nêu trên sẽ góp phần quan trọng nâng cao công tác phòng, chống thiên tai tại cấp xã khi thực hiện chính quyền địa phương 02 cấp tại cấp xã trên địa bàn thành phố./.

CƠ QUAN ĐƠN VỊ ÁP DỤNG SÁNG KIẾN	**TÁC GIẢ SÁNG KIẾN** (Ghi rõ họ và tên, ký tên)
U.B.N.D XÃ PHÚ THÁI TP HẢI PHÒNG	
CHỦ TỊCH	
NGUYỄN PHÚC CÔNG	Trần Thị Xuân

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

ĐƠN ĐỀ NGHỊ XÉT, CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN

Năm 2026

Kính gửi: Hội đồng đánh giá hiệu quả áp dụng và phạm vi ảnh hưởng cấp thành phố Hải Phòng cho các sáng kiến năm 2026

Họ và tên: Trần Thị Xuân

Chức vụ, đơn vị công tác: Phòng Xây dựng, Nông nghiệp và Môi trường xã Phú Thái

Tên sáng kiến: **Giải pháp nâng cao công tác phòng, chống thiên tai tại cấp xã khi thực hiện chính quyền địa phương 02 cấp**.

Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Lĩnh vực Kinh tế - Tài chính.

2. Đơn vị áp dụng sáng kiến:

Tên đơn vị: UBND xã Phú Thái

Địa chỉ: Thành phố Hải Phòng

I. MÔ TẢ SÁNG KIẾN ĐÃ BIẾT

Cấp xã trước đây (mô hình 3 cấp): chủ yếu đóng vai trò phối hợp, triển khai các chỉ đạo từ cấp huyện và tỉnh; thẩm quyền ra quyết định, phân bổ nguồn lực hoặc can thiệp xử lý các công trình đê điều, sự cố lớn còn bị phụ thuộc và chờ ý kiến cấp trên.

Khi áp dụng mô hình chính quyền địa phương 02 cấp từ ngày 01/7/2025, cấp xã trở thành tuyến đầu trực tiếp ứng phó với thiên tai, các nhiệm vụ và thẩm quyền quản lý đê điều, phòng chống thiên tai được chuyển giao hoặc phân cấp mạnh mẽ trực tiếp từ cấp huyện về UBND cấp xã.

Tuy nhiên, thời tiết ngày càng cực đoan, trong khi nguồn lực, trang thiết bị và năng lực phản ứng nhanh tại chỗ của một bộ phận cấp xã còn lúng túng, đòi hỏi phải đưa ra giải pháp đó là:

1. Nguồn lực và trang thiết bị: Cơ sở vật chất, phương tiện cứu hộ, cứu nạn tại chỗ (như xuồng, áo phao, thiết bị thông tin liên lạc) còn thiếu và lạc hậu, chưa đáp ứng kịp thời khi xảy ra tình huống khẩn cấp diện rộng.

2. Lực lượng ứng phó: Đội ngũ làm công tác phòng chống thiên tai kiêm nhiệm, thiếu chuyên môn sâu, chủ yếu dựa vào lực lượng xung kích tại địa phương nên dễ bị quá tải khi thiên tai diễn biến phức tạp.

3. Công tác tuyên truyền và nhận thức: Việc phổ biến kiến thức, kỹ năng ứng phó cho người dân đôi khi còn hình thức; chủ yếu dừng lại ở việc phát loa truyền thanh phát thanh chung chung mà chưa đi vào chiều sâu hay bám sát thực tế địa bàn; thiếu việc ứng dụng mạng xã hội (Zalo, Facebook) hay các buổi tập huấn trực quan tại khu dân cư; một bộ phận người dân vẫn chủ quan, chưa tuân thủ triệt để các mệnh lệnh phòng tránh.

4. Sự phối hợp liên vùng: Cơ chế phối hợp và chi viện lực lượng, phương tiện giữa các xã lân cận trước đây chưa được chuẩn hóa hoặc quy hoạch chặt chẽ, dẫn đến lúng túng khi vượt quá khả năng ứng phó của một địa phương đơn lẻ.

5. Giải pháp tháo gỡ khó khăn từ thực tiễn

Khi áp dụng mô hình chính quyền địa phương 02 cấp từ ngày 01/7/2025, cấp xã trở thành tuyến đầu trực tiếp ứng phó với thiên tai, các nhiệm vụ và thẩm quyền quản lý đê điều, phòng chống thiên tai được chuyển giao hoặc phân cấp mạnh mẽ trực tiếp từ cấp huyện về UBND cấp xã; Công tác phòng, chống thiên tai cần được đổi mới mạnh mẽ theo hướng thực chất hơn, gắn kết chặt chẽ giữa cấp tỉnh, cấp xã và cộng đồng, ứng dụng công nghệ thông tin và mạng xã hội để thông tin đến người dân nhanh và chính xác hơn.

II. NỘI DUNG GIẢI PHÁP ĐỀ NGHỊ CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN

Để nâng cao hiệu quả công tác phòng chống thiên tai khi thực hiện chính quyền địa phương 02 cấp tại cấp xã trên địa bàn xã Phú Thái năm 2026 và những năm tiếp theo, đồng thời khắc phục những bất cập nêu trên, tôi đề ra một số giải pháp trọng tâm sau:

II.1. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến

2.1. Giải pháp phi công trình

a) Triển khai văn bản quy phạm pháp luật, cơ chế, chính sách:

- Thực hiện nghiêm túc các văn bản quy phạm pháp luật do trung ương, thành phố mới ban hành: UBND xã, Ban chỉ huy Phòng thủ dân sự xã cần phải triển khai thực hiện nghiêm túc đầy đủ, kịp thời các chỉ đạo của Trung ương, Thành ủy, Ủy ban Nhân dân thành phố, BCH PTDS thành phố, Sở Nông nghiệp và Môi trường với tinh thần phòng, chống bão, lũ, thiên tai phải chủ động phòng ngừa, ứng phó ở mức cao nhất; không chủ quan, lơ là; huy động cả hệ thống chính trị vào cuộc; bảo đảm an toàn, sức khỏe, tính mạng cho Nhân dân là trên hết, trước hết. Tiếp tục tổ chức rà soát, tham mưu sửa đổi, bổ sung các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan về phòng, chống thiên tai.

b) Tuyên truyền phổ biến kiến thức, nâng cao nhận thức:

- Tổ chức tuyên truyền kịp thời các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các quy định của Chính phủ, các bộ ngành Trung ương và của thành phố, của xã về công tác phòng, chống thiên tai.

- Công tác tổ chức thông tin dự báo, cảnh báo kịp thời tin bão, mưa, lũ, thiên tai trên các phương tiện thông tin đại chúng, hệ thống truyền thanh cơ sở, phần mềm chia sẻ, trao đổi kiến thức về phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn trước, trong và sau thiên tai, bão, lũ; kinh nghiệm, kiến thức phòng chống thiên tai phải kịp thời và liên tục để các cấp, các ngành, Nhân dân biết, chủ động phòng ngừa, ứng phó, giảm thiểu thiệt hại và khắc phục hậu quả thiên tai, tuyệt đối không chủ quan, giảm thiểu tối đa thiệt hại do thiên tai gây ra.

- Đổi mới, đa dạng hóa về nội dung, hình thức và phối hợp với Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội trong công tác tuyên truyền, ứng dụng mạnh mẽ chuyển đổi số và các nền tảng mạng xã hội.

- Hướng dẫn cộng đồng các quy trình, biện pháp ứng phó trong tình huống khẩn cấp, sơ tán an toàn, bảo vệ tính mạng và tài sản, bảo đảm an ninh, trật tự trước, trong và sau thiên tai.

- Tiếp tục thực hiện nghiêm túc, hiệu quả Kế hoạch của Ủy ban Nhân dân xã thực hiện "Đề án Nâng cao nhận thức cộng đồng và Quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng", giai đoạn 2026-2030; ứng dụng mạng xã hội (Zalo, Facebook) hay các

buổi tập huấn trực quan tại khu dân cư để nâng cao ý thức và tính chủ động, tích cực tham gia vào công tác phòng chống thiên tai của cộng đồng góp phần thực hiện, giữ vững tiêu chí quốc gia về xã nông thôn mới, giảm thiểu thiệt hại về người, tài sản, môi trường trước diễn biến thiên tai ngày càng gia tăng, cực đoan.

c) Kiện toàn tổ chức bộ máy, nâng cao năng lực chỉ huy, chỉ đạo, đào tạo nguồn nhân lực:

- Hằng năm, UBND xã kiện toàn tổ chức bộ máy thực hiện nhiệm vụ phòng thủ dân sự xã theo hướng tinh gọn, đủ số lượng, chất lượng, năng lực, quyền hạn, hiệu lực, hiệu quả để chỉ đạo, chỉ huy điều hành kịp thời công tác phòng, chống thiên tai.

- Chuẩn bị sẵn sàng lực lượng, vật tư, phương tiện và đảm bảo thông tin liên lạc; tiếp tục kiện toàn và tổ chức hoạt động Đội xung kích phòng, chống thiên tai cấp xã theo đúng chỉ đạo của Ủy ban Nhân dân thành phố tại Công văn số 13698/VPNNMT ngày 25/12/2025 về thực hiện Quyết định số 42/QĐ-BCĐ ngày 24/12/2025 của Ban Chỉ đạo Phòng thủ dân sự quốc gia.

d) Nâng cao năng lực dự báo, cảnh báo thiên tai:

Nâng cao chất lượng công tác dự báo, cảnh báo và truyền tin thiên tai đến người dân, chính quyền địa phương. Chuyển mạnh từ cảnh báo hiện tượng sang cảnh báo tác động, chi tiết đến từng địa bàn (khu vực nào có thể bị ảnh hưởng, địa điểm nào bị chia cắt, công trình nào cần phải theo dõi, khu vực nào cần triển khai sơ tán...). Kết hợp đa dạng kênh truyền tin để cảnh báo đến đúng người, đúng nơi, đúng thời điểm, thông qua chính quyền, các tổ chức đoàn thể và các hình thức như phát thanh, truyền thanh, ứng dụng mạng xã hội (Zalo, Facebook),...

đ) Công tác diễn tập:

Hằng năm, Ban chỉ huy phòng thủ dân sự xã tổ chức tập huấn tổ chức tập huấn cho lực lượng tuần tra, canh gác đê; tổ chức tập huấn, diễn tập ứng phó với sự cố, thiên tai, cứu hộ, cứu nạn... cho lực lượng xung kích Phòng, chống thiên tai theo chương trình, kế hoạch của địa phương, đơn vị để nâng cao khả năng chỉ huy, chỉ đạo, điều hành, phối hợp, hiệp đồng trong phòng, chống thiên tai, cứu

hộ, cứu nạn khi có yêu cầu và tình huống thiên tai xảy ra trên địa bàn.

e) Quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng:

Triển khai các dự án, đề án, chương trình xây dựng thôn, khu dân cư, xã an toàn thiên tai trong chương trình xây dựng nông thôn mới. Triển khai các hoạt động nâng cao nhận thức cộng đồng về thiên tai, kỹ năng ứng phó thiên tai trong cộng đồng; phổ biến kiến thức, kỹ năng phòng tránh, ứng phó với thiên tai cho người dân ở các khu vực có nguy cơ cao xảy ra thiên tai (bão, áp thấp nhiệt đới, sạt lở đất, ngập lụt, xâm nhập mặn...).

g) Ứng dụng khoa học, công nghệ:

Từng bước thực hiện chuyển đổi số trong phòng, chống thiên tai; xây dựng cơ sở dữ liệu, công cụ hỗ trợ trong phòng, chống thiên tai; nghiên cứu cơ chế chia sẻ thông tin, phương thức truyền tin; ứng dụng khoa học, công nghệ tự động hóa trong kết nối, cập nhật, phân tích dữ liệu về thiên tai.

2.2. Giải pháp công trình

a) Đối với các dự án đã được bố trí kinh phí triển khai trong năm:

- Đẩy nhanh tiến độ thực hiện tu bổ các công trình đê điều, thủy lợi, phòng, chống thiên tai; sửa chữa, nâng cấp, duy tu bảo dưỡng các hạng mục công trình theo kế hoạch được duyệt, đảm bảo thời gian, tiến độ.

- Ủy ban nhân dân xã phối hợp chặt chẽ với Chủ đầu tư các công trình tu bổ đê điều, thuỷ lợi, phòng, chống thiên tai thực hiện tốt công tác giải phóng mặt bằng phục vụ thi công công trình.

- Phát quang mái đê, mặt đê để đảm bảo công tác tuần tra, canh gác đê; tháo dỡ, dọn dẹp những vật cản trên bãi sông, trong lòng kênh mương; nạo vét, thông thoáng dòng chảy nhằm đảm bảo tiêu thoát lũ nhanh nhất.

- Đối với các công trình đang thi công: Các chủ đầu tư, Ban quản lý dự án, nhà thầu thi công chủ động có biện pháp bảo đảm an toàn cho người, phương tiện, thiết bị và công trình.

b) Đối với các trọng điểm phòng, chống thiên tai:

- Thường xuyên kiểm tra an toàn công trình xung yếu và hạ tầng thiết yếu, đặc biệt là các công trình đê điều, thủy lợi, hệ thống điện, viễn thông, trụ sở cơ

quan, trường học, bệnh viện, công trình cấp nước, tuyến giao thông trọng yếu, các điểm sạt lở bờ sông, cầu yếu, các trọng điểm công trình đê điều, thủy lợi, phòng, chống thiên tai. Trên cơ sở kết quả kiểm tra phải có phương án xử lý kịp thời khi phát hiện sự cố, đồng thời tổ chức cảnh báo, bố trí lực lượng, vật tư, phương tiện để thực hiện xử lý sự cố ngay từ giờ đầu theo phương châm "bốn tại chỗ" để đảm bảo an toàn tuyệt đối cho công trình; triển khai việc sơ tán người và tài sản ra khỏi vùng có nguy cơ chịu ảnh hưởng.

- Tiếp tục rà soát các khu, điểm dân cư, những điểm xung yếu, những vùng có nguy cơ xảy ra sạt lở đất, ngập lụt để phát hiện và có phương án xử lý kịp thời; tiếp tục tổ chức di dời các hộ dân tại các khu vực xung yếu, trong đó tập trung tổ chức di dời trước đối với những hộ dân đang sinh sống trong khu vực có nguy cơ cao bị ảnh hưởng của thiên tai; triển khai đầu tư xử lý các trọng điểm xung yếu về phòng, chống thiên tai.

c) Đối với các công trình phục vụ phòng, chống thiên tai đang khai thác, sử dụng: Các đơn vị quản lý, khai thác phải tập trung, tăng cường kiểm tra, đánh giá, phát hiện kịp thời sự cố, đồng thời phải có giải pháp khắc phục sự cố, sửa chữa, nâng cấp các công trình được giao.

2.3. Lồng ghép nội dung Phòng, chống thiên tai với kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội:

- Các cấp, các ngành phải thực hiện việc lồng ghép nội dung phòng, chống thiên tai vào quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, các chương trình, hoạt động phù hợp với ngành và địa phương.

- Rà soát, tích hợp công tác phòng, chống thiên tai vào kịch bản điều hành tăng trưởng hằng năm, đồng thời có phương án cụ thể để nhanh chóng ổn định đời sống Nhân dân, duy trì hoạt động và phục hồi khẩn trương các lĩnh vực trọng yếu khi thiên tai xảy ra bao gồm: các khu công nghiệp, vùng sản xuất nông nghiệp, thủy sản; hệ thống năng lượng, điện, nước, viễn thông, giao thông..., không để sản xuất kinh doanh bị đình trệ, kéo dài do tác động của thiên tai.

2.4. Triển khai các biện pháp ứng phó với thiên tai:

Trên cơ sở Phương án ứng phó với thiên tai theo cấp độ rủi ro thiên tai

hằng năm trên địa bàn xã và các năm tiếp theo và Phương án ứng phó thiên tai của cơ quan, đơn vị đã phê duyệt, các cơ quan, đơn vị thường xuyên rà soát, cập nhật, bổ sung, hoàn thiện các phương án ứng phó với thiên tai phù hợp với từng thời điểm, điều kiện; phân công cụ thể trách nhiệm ứng phó với từng cấp độ rủi ro thiên tai. Trong đó tập trung các công tác sau:

- Thông báo kịp thời đến các hộ dân có nhà ở thiếu an toàn và các hộ dân có nhà ở trong diện phải di dời khẩn cấp để chủ động phòng tránh, ứng phó với các tình huống thiên tai; chủ động triển khai phương án sơ tán dân khỏi vùng nguy hiểm (đặc biệt là những đối tượng dễ bị tổn thương); vận động Nhân dân thực hiện tốt phương châm "bốn tại chỗ" đáp ứng được yêu cầu cứu trợ cho bản thân, gia đình; sẵn sàng hỗ trợ các gia đình và địa phương khác trước khi các lực lượng bên ngoài đến hỗ trợ; huy động sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị, toàn xã hội trên tinh thần "Tự mình bảo vệ mình và tự cứu lấy mình"; huy động sức mạnh cả cộng đồng để ứng phó với thiên tai kết hợp với ổn định tâm lý, đời sống dân cư.

- Triển khai chặt tỉa cành, nhánh của các cây cao, cây sâu mục, dễ gãy đổ, cây nằm gần nhà ở, lưới điện, công sở, bệnh viện, trường học, kho tàng, công trình giao thông và hạ tầng cơ sở...; thực hiện chằng chống, gia cố nhà ở, cơ sở hạ tầng, công trình trên cao, biển hiệu quảng cáo, pa nô, áp phích... để đảm bảo an toàn trước thiên tai.

- Khẩn trương thu hoạch nhanh các sản phẩm nông nghiệp với phương châm "xanh nhà hơn già đồng"; triển khai bảo vệ các khu vực sản xuất nông nghiệp, khu vực nuôi trồng thủy sản tập trung, khu vực nuôi cá lồng trên sông để giảm thiểu thiệt hại.

- Triển khai các biện pháp, phương án bảo vệ các trọng điểm phòng, chống thiên tai, các công trình đang triển khai thi công, các công trình đang có sự cố…; bảo đảm giao thông, thông tin liên lạc đáp ứng yêu cầu chỉ đạo, chỉ huy điều hành ứng phó với thiên tai; bảo đảm an ninh, trật tự an toàn xã hội, bảo vệ tài sản của nhà nước và Nhân dân trước, trong và sau thiên tai.

- Sẵn sàng lực lượng, vật tư, phương tiện cứu hộ, cứu nạn, công tác hậu cần tại chỗ để ứng cứu khi có yêu cầu; thực hiện các hoạt động tìm kiếm cứu nạn theo

phương châm "Cứu người trước; cứu tài sản sau", cứu chữa người bị thương, hỗ trợ lương thực, thuốc chữa bệnh, nước uống và nhu yếu phẩm khác tại khu vực xảy ra thiên tai, vùng bị chia cắt, khu vực ngập lụt nghiêm trọng và địa điểm sơ tán dân.

- Tổ chức nghiêm túc công tác thường trực, trực ban, thông tin báo cáo theo quy định.

2.5. Tổ chức khắc phục hậu quả, tái thiết sau thiên tai

- Tổ chức lực lượng ứng cứu tại chỗ đối với người, tài sản, tham gia giải toả ách tắc giao thông, bảo vệ mạng lưới điện thoại, điện cho sản xuất, sinh hoạt. Mỗi xã, phường, đặc khu phải tổ chức từ 1 đến 2 đại đội để làm nhiệm vụ này.

- Chuẩn bị các địa điểm để sẵn sàng đón dân di chuyển, sơ tán dân khi có tình huống thiên tai khẩn cấp. Chuẩn bị phương án hậu cần cung cấp lương thực, thực phẩm và bố trí ăn, nghỉ cho các lực lượng ứng cứu, lực lượng tăng cường, nhất là trong tình huống phải xử lý sự cố dài ngày.

- Chuẩn bị đủ vật tư, giống dự phòng cho phương án khôi phục sản xuất để khi cần sử dụng cho việc gieo cấy lại. Có kế hoạch dự trữ lương thực để cứu trợ cho Nhân dân khi thiên tai xảy ra.

- Có phương án hướng dẫn Nhân dân tự dự trữ lương thực, thực phẩm, thuốc chữa bệnh… để chủ động tự cứu mình khi Nhà nước chưa kịp thời cứu trợ; phương án bảo đảm vệ sinh môi trường và cung cấp nước hợp vệ sinh khi thiên tai xảy ra. Quản lý chặt chẽ và có phương án bảo vệ các khu vực chứa, xử lý rác thải, kho để chất hoá học, kho để thuốc bảo vệ thực vật, thú y… đề phòng úng, lụt xảy ra gây ô nhiễm môi trường. Có phương án phòng chống dịch bệnh cho cây trồng, vật nuôi, thủy sản; phương án đảm bảo an ninh trật tự...

- Làm tốt công tác bảo vệ tài sản của Nhà nước, của tập thể, của Nhân dân, chống mọi hành động lợi dụng thiên tai để chiếm đoạt, phá hoại tài sản của Nhà nước, của Nhân dân; giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, ngăn chặn kịp thời và xử lý các hành vi phá hoại, trộm cắp... Nhanh chóng ổn định đời sống Nhân dân; tu sửa nhà cửa, kho tàng, đường xá, trường học, bệnh viện...; làm tốt công tác phòng dịch cho người và gia súc, đảm bảo vệ sinh môi trường sau thiên tai.

- Tổ chức tốt việc tiếp nhận, vận chuyển, quản lý và phân phát hàng cứu trợ đảm bảo đúng đối tượng; chăm sóc hỗ trợ cho người bị nạn chú ý quan tâm đến các hộ nghèo, gia đình chính sách, kiên quyết không để dân bị đói.

- Thực hiện tốt việc tổng hợp, thống kê, đánh giá số liệu thiệt hại để triển khai phương án khắc phục hậu quả, đề xuất hỗ trợ từ cấp trên.

- Sẵn sàng chi viện cho những vùng bị thiệt hại do thiên tai gây ra. Nêu cao tinh thần tương thân, tương ái trợ giúp sức người, sức của và các loại vật tư, giống cây, giống con thiết yếu cho vùng bị thiên tai, sớm khôi phục sản xuất và ổn định đời sống.

II.2. Tính mới, tính sáng tạo

Tính mới, sáng tạo trong giải pháp nâng cao hiệu quả công tác phòng chống thiên tai khi thực hiện chính quyền địa phương 02 cấp tại cấp xã, đó là:

2.1. Quán triệt và thực hiện bảo đảm nghiêm túc các văn bản chỉ đạo của Trung ương và Thành uỷ nhấn mạnh các yêu cầu then chốt:

- Chuyển mạnh tư duy từ "ứng phó thụ động" sang "chủ động phòng ngừa từ sớm, từ xa", không để bị động, bất ngờ trước mọi tình huống thiên tai cực đoan.

- Đặt sức khỏe, tính mạng và sự an toàn của người dân lên trên hết, trước hết.

- Huy động đồng bộ các lực lượng, phương tiện theo phương châm "4 tại chỗ" (*chỉ huy tại chỗ, lực lượng tại chỗ, phương tiện/vật tư tại chỗ, hậu cần tại chỗ*).

- Tăng cường công tác ứng dụng khoa học - công nghệ, nâng cao chất lượng dự báo, cảnh báo; đồng thời hiện đại hóa hạ tầng phòng chống bão, lũ, sạt lở.

- Cụ thể hóa trách nhiệm của người đứng đầu cấp ủy, chính quyền địa phương trong công tác ứng phó thiên tai.

- Tăng cường rà soát, kiểm tra các điểm xung kiểm tra, rà soát các điểm xung yếu trên tuyến đê, các vùng trũng thấp, các điểm dân cư ven đê, phương tiện thủy để xây dựng phương án ứng phó.

- Sẵn sàng các phương án di dời, sơ tán dân ra khỏi vùng nguy hiểm; đảm bảo nguồn lương thực, thực phẩm, trang thiết bị y tế yếu phẩm cho Nhân dân khi có tình huống chia cắt, cô lập.

2.2. Đổi mới và nâng cao hiệu quả công tác tài liệu, thông tin, cảnh báo

Đây là một trong những giải pháp then chốt để giảm thiểu thiệt hại do thiên tai gây ra là cung cấp thông tin kịp thời, chính xác và đến được với từng người dân, gồm có:

- Chủ động cập nhật thông tin dự báo, cảnh báo: Theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết, bão, mưa lũ từ Trung tâm Dự báo Khí tượng Thủy văn Quốc gia, Đài khí tượng thuỷ văn thành phố và các cơ quan chuyên môn; truyền tải thông tin cảnh báo sớm qua đa dạng các kênh: đài phát thanh cơ sở, hệ thống loa truyền thanh cơ sở, mạng xã hội (Zalo, Facebook...),…

- Công khai, minh bạch thông tin chỉ đạo, điều hành: Tuyên truyền nhanh chóng các điện chỉ đạo, công điện khẩn của Trung ương, Thủ tướng Chính phủ, Thành ủy và Ủy ban Nhân dân Thành phố về công tác phòng PCTT đến từng địa bàn thôn, cơ quan, doanh nghiệp. Hướng dẫn kỹ năng PCTT cho người dân: Phổ biến sâu rộng các tài liệu hướng dẫn kỹ năng ứng phó với thiên tai: mưa lớn, lốc, sét, đảm bảo an toàn trước khi bão đổ bộ, chằng chống nhà cửa, gia cố ao đầm nuôi trồng thủy, phòng chống lũ, sạt lở đất,…

2.3. Nâng cao chất lượng nguồn lực

- Kiện toàn tổ chức bộ máy thực hiện nhiệm vụ phòng thủ dân sự xã theo hướng tinh gọn, đủ số lượng, chất lượng, năng lực, quyền hạn, hiệu lực, hiệu quả để chỉ đạo, chỉ huy điều hành kịp thời công tác phòng, chống thiên tai. Chuẩn bị sẵn sàng lực lượng, vật tư, phương tiện và đảm bảo thông tin liên lạc; tiếp tục kiện toàn và tổ chức hoạt động Đội xung kích phòng, chống thiên tai cấp xã

- Tổ chức tập huấn, diễn tập ứng phó với sự cố, thiên tai, cứu hộ, cứu nạn... cho lực lượng xung kích Phòng, chống thiên tai theo chương trình, kế hoạch của các địa phương, đơn vị để nâng cao khả năng chỉ huy, chỉ đạo, điều hành, phối hợp, hiệp đồng trong phòng, chống thiên tai, cứu hộ, cứu nạn.

2.4. Tăng cường phối hợp các cấp, các ngành

Tăng cường sự phối hợp giữa các cơ quan Ban chỉ huy Quân sự xã, Công an xã, Phòng Xây dựng, Nông nghiệp và Môi trường với Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội trong công tác tuyên truyền, ứng dụng mạnh mẽ chuyển đổi số và các nền tảng mạng xã hội trong công tác phòng chống, ứng phó và khắc

phục hậu quả do thiên tại gây ra.

2.5. Ứng dụng khoa học, công nghệ:

Từng bước thực hiện chuyển đổi số trong phòng, chống thiên tai; xây dựng cơ sở dữ liệu, công cụ hỗ trợ trong phòng, chống thiên tai; nghiên cứu cơ chế chia sẻ thông tin, phương thức truyền tin; ứng dụng khoa học, công nghệ tự động hóa trong kết nối, cập nhật, phân tích dữ liệu về thiên tai.

II.3. Hiệu quả, lợi ích thu được từ sáng kiến

Sau 08 tháng triển khai áp dụng sáng kiến giải pháp nâng cao công tác phòng, chống thiên tai tại cấp xã khi thực hiện chính quyền địa phương 02 cấp, công tác phòng chống thiên tai tại xã Phú Thái đã đạt được kết quả tích cực.

- Nâng cao nhận thức: Người dân và cán bộ xã Phú Thái nắm rõ kỹ năng nhận diện rủi ro, chủ động phòng tránh trước các tình huống thời tiết cực đoan.

- Chủ động trong công tác phòng, chống thiên tai: Để chủ động trong công tác phòng ngừa, ứng phó với các tình huống thiên tai, khắc phục khẩn trương, hiệu quả, giảm thiểu thiệt hại do thiên tai gây ra, góp phần thực hiện thắng lợi nhiệm vụ kinh tế, xã hội của xã giai đoạn 2026-2030. UBND xã, BCH PTDS xã Phú Thái đã phối hợp với Hạt quản lý đê điều Kim Thành, Xí nghiệp Khai thác Công trình thuỷ lợi Kim Thành tổ chức kiểm tra, rà soát, đánh giá hiện trạng hệ thống đê điều, công trình thủy lợi trên địa bàn xã, phạm vi quản lý để phát hiện những hư hỏng, các yếu tố bất lợi có nguy cơ đe dọa đến an toàn đê điều, công trình thủy lợi; tổ chức kiểm tra, rà soát các điểm xung yếu trên tuyến đê hữu Kinh Môn, các vùng trũng thấp, các điểm dân cư ven đê, phương tiện thủy để xây dựng phương án ứng phó, xác định 03 điểm đê xung yếu gồm: cống Lương Xá tại K18+041 tuyến đê Hữu Kinh Môn; cống Sa Kim Lương tại K16+568 tuyến đê Hữu Kinh Môn; Bờ lở Kim Liên; rà soát, cập nhập bổ sung, ban hành kịp thời 10 Kế hoạch, 09 Phương án phòng, chống thiên tai trên địa bàn xã Phú Thái, đồng thời ban hành 92 văn bản chỉ đạo, báo cáo về công tác phòng, chống thiên tại để chủ động ứng phó kịp thời, khắc phục khẩn trương, hiệu quả, giảm thiểu thiệt hại do thiên tai gây ra và nhiều văn bản chỉ đạo khác. Tổ chức tập huấn cho lực lượng tuần tra canh gác đê và lực lượng xung kích của xã để nâng cao khả năng chỉ huy, chỉ đạo, điều hành, phối hợp, hiệp đồng trong

phòng, chống thiên tai, cứu hộ, cứu nạn khi có yêu cầu và tình huống thiên tai xảy ra trên địa bàn.

- Tối ưu hóa thông tin liên lạc: Hệ thống cảnh báo và thông tin được số hóa, giúp truyền đạt mệnh lệnh, thông tin phòng chống thiên tai đến Nhân dân nhanh chóng và chính xác hơn. Tăng cường công tác thông tin, tuyên truyền cung cấp bản tin về dự báo về mưa lớn, ngập lụt, bão,..; tuyên truyền, phổ biến kịp thời kiến thức, kỹ năng về phòng, chống thiên tai, kỹ năng ứng phó thiên tai xảy ra trên địa bàn xã,… để tuyên truyền nâng cao nhận thức người dân, cộng đồng về phòng, chống thiên tai

- Tối ưu nguồn lực tại chỗ: Phát huy tốt phương châm "4 tại chỗ" (chỉ huy tại chỗ, lực lượng tại chỗ, vật tư tại chỗ, hậu cần tại chỗ), giảm thời gian chờ đợi sự chi viện từ cấp trên trong các giờ phút, tình huống cấp bách. UBND xã đã triển khai có hiệu quả Kế hoạch phòng chống thiên tai, các Phương án ứng phó với thiên tai, phương án hộ đê, phương án bảo vệ trọng điểm đê điều xung yếu năm 2026 trên địa bàn xã Phú Thái và thực hiện có hiệu quả phương châm “bốn tại chỗ” và nguyên tắc “ba sẵn sàng”; nâng cao năng lực phòng, chống thiên tai thích ứng với biến đổi khí hậu. Chỉ huy tại chỗ: Đã kiện toàn Ban Chỉ huy Phòng thủ dân sự; Xây dựng kế hoạch Phòng, chống thiên tai năm 2026; Xây dựng và phê duyệt 05 phương án ứng phó với thiên tai, phương án hộ đê, phương án bảo vệ trọng điểm đê điều xung yếu năm 2026 trên địa bàn xã Phú Thái; thành lập Tổ công tác giúp việc Ban Chỉ huy Phòng thủ dân sự xã về công tác phòng, chống thiên tai, TKCN và PTDS năm 2026 tại 04 địa bàn. Lực lượng tại chỗ được kiện toàn gồm: Đội xung kích phòng chống thiên tai xã Phú Thái, tổng số 164 thành viên. Thành viên BCH PTDS xã (60 người); cán bộ công chức xã (huy động 100%); lực lượng công an xã (33 cán bộ chiến sĩ); Lực lượng Y tế: 28 người; Lực lượng thường trực tham gia phòng, chống thiên tai tại các thôn trên địa bàn xã: 1.257 người. Vật tư tại chỗ được kiểm kê, chuẩn bị sẵn sàng Vật tư tại chỗ được kiểm kê, chuẩn bị sẵn sàng đầy đủ theo quy định,…. Đồng thời, UBND xã chủ động hiệp đồng với các doanh nghiệp, hộ kinh doanh trên địa bàn xã chuẩn bị phương tiện,

trang thiết bị (xe tải, máy phát điện, bao tải, đất, cát, đá, cọc tre, bao, nhu yếu phẩm...) để ứng cứu khi có yêu cầu và khi có tình huống khẩn cấp.

II.4. Khả năng nhân rộng của sáng kiến

Sáng kiến thiết thực xuất phát từ thực tiễn, nâng cao tính chủ động, hiệu quả từ cơ sở, trực tiếp nắm bắt tình hình, chỉ đạo từ cấp trên, không qua trung gian; giúp việc huy động "bốn tại chỗ" diễn ra nhanh hơn, tối ưu hoá thông tin liên lạc, nâng cao nhiện thức của người dân và cán bộ tham mưu công tác phòng, chống thiên tai. Khi áp dụng các giải pháp trọng tâm nêu trên sẽ góp phần quan trọng nâng cao công tác phòng, chống thiên tai tại cấp xã khi thực hiện chính quyền địa phương 02 cấp tại cấp xã trên địa bàn thành phố./.

Hải Phòng, ngày 15 tháng 8 năm 2026

Người viết đơn

Trần Thị Xuân